

U ontvangt deze e-mail om u te informeren over de N2000 ontwikkelopgave voor De Weerribben

De unieke natuur van De Weerribben staat onder druk. Het moerasgebied is onder andere door een overdosis stikstof op veel plaatsen razendsnel dichtgegroeid. Hierdoor verdwijnen zeldzame planten en dieren. Vogels en insecten die van open moeras houden, hebben moeite om te overleven. Ook is hun leefgebied in de loop der jaren kleiner geworden. Op veel plaatsen ontbreken natuurlijke verbindingen naar omliggende natuurgebieden. Daarom voeren we werkzaamheden uit om die soorten die onder druk staan, een handje te helpen.

Geachte heer/mevrouw, beste burens,

We praten u graag bij over de extra werkzaamheden die nodig zijn om de biodiversiteit in de Weerribben te versterken.

Stand van zaken deelgebied Kooi van Pen

Maaien ribben en kraggen

Eind september is in het deelgebied Kooi van Pen aannemer De Jonge uit Sint Jansklooster begonnen met het maaien van de ribben en de kraggen. Dit gebeurt op de delen waar eerder bomen zijn verwijderd, zodat het rietland beter herstelt. We verwachten dat deze vorm van beheer enkele jaren nodig heeft totdat op de kraggen, dat is de drijvende vegetatie tussen de smalle dijkjes, de ribben, weer voldoende riet groeit. Zodra dat het geval is, wordt het riet weer jaarlijks in de winter gemaaid.

Naast het maaiwerk herstellen we een aantal ribben met behulp van een graafmachine en een rupsdumper. Zo'n machine op rupsen vervoert het materiaal dat vrijkomt door dit natte terrein. Als deze ribben hersteld zijn, kunnen we in de toekomst het gebied gemakkelijker beheren.

Herstart werkzaamheden Kooibomenpad

Begin november pakken we de werkzaamheden aan het Kooibomenpad weer op. Afgelopen twee winters zijn op twee delen van het pad de zaadbomen verwijderd. Dit zijn boomsoorten die met hun zaden door de wind op andere plaatsen kunnen ontkiemen. Als er niets gebeurt ontwikkelt zich bos en dat is verderop in de rietlandpercelen niet gewenst. Komend winterseizoen voeren we het derde deel uit. Het doel van deze maatregel is dat er minder zaad van de bomen uitwaait in het naastliggende rietland en er minder snel jonge bomen gaan groeien. Dat maakt het beheer van het rietland gemakkelijker. Aan het pad planten we nieuwe boom- en struiksoorten aan die geen zaden vormen die makkelijk door de wind worden meegenomen, zoals hazelaar, eik, haagbeuk en linde, want een bebost Kooibomenpad is voor diverse vogelsoorten erg waardevol.

Begin volgend jaar gaan we bomen in het zuidoostelijk deel van de Kooi van Pen verwijderen. Dat is het gedeelte van het gebied dat tegen Wetering West aan ligt. Voor het herstel van rietlanden is open water nodig. Dat open water noemen we in de Weerribben petgaten, ook wel trekpaten genoemd. In de loop van de tijd zijn veel oorspronkelijke petgaten verland, oftewel dichtgegroeid en niet meer beheerd. Zelfs zodanig dat in grote delen van het gebied bos is ontstaan. We graven deze oude petgaten weer uit, nadat de bomen op deze percelen zijn verwijderd.

Jonge aanplant Kooibomenpad
Foto: Staatsbosbeheer

Het open water is nodig om alle stadions van het laagveenmoeras in de Weerribben te behouden, van open water tot trilveen. Deze maatregelen zijn bedoeld om de biodiversiteit te bevorderen. We zorgen dus voor meer afwisseling tussen open water, rietlanden, graslanden en bos. Omdat er veel werk gedaan moet worden, zijn we hier meerdere jaren mee bezig.

Informatiepaneel vernieuwd

Misschien is het u opgevallen, dat we inmiddels de inhoud van het informatiepaneel bij het Kooibomenpad van een nieuw jasje hebben voorzien. Daarop is zowel de tekst als de kaart vernieuwd. De volledige tekst en kaart met de werkzaamheden kunt u [hier](#) bekijken.

Resultaten maatregelen natuurherstel

De eerste resultaten van het natuurherstel in het westelijk deel van deelgebied Kooi van Pen zijn zichtbaar. “Een jaar geleden is hier een trekgrat gegraven om open water te maken. Nu komen alweer waterplanten op, zoals kranswieren, krabbenscheer en groot blaasjeskruid,” aldus boswachter Jeroen Bredenbeek. “Omdat op deze plek niet heel diep is gegraven, tot anderhalve meter, gaat de ontwikkeling snel. Er zijn veel soorten in de omgeving aanwezig die zich hierdoor makkelijker kunnen vestigen.” Boswachter Jeroen houdt de ontwikkeling van het terrein nauwlettend in de gaten en heeft daar onlangs samen met boswachter Denny Kroeze een kijkje genomen.

Tijdens dit terreinbezoek en het bekijken van de resultaten van de uitgevoerde werkzaamheden in de Kooi van Pen zijn filmopnames gemaakt. Zodra de film gereed is, laten we u dat weten en kunt u het resultaat zelf bekijken. Wilt u zien welke filmopnames inmiddels te bekijken zijn over dit prachtige gebied, klik dan op [deze link](#).

Filmopname terreinbezoek ontwikkeling natuurherstel in de Kooi van Pen
Foto's: Staatsbosbeheer

Inloopbijeenkomst op 9 november

We houden op donderdag 9 november een inloopbijeenkomst om de werkzaamheden in deelgebied Kooi van Pen nader toe te lichten. Hierover leest u verder op in deze nieuwsbrief meer.

Stand van zaken deelgebied Noordmanen

Europese aanbesteding

De aanbesteding van de werkzaamheden in Noordmanen en het zuidoostelijk deel van de Kooi van Pen is in volle gang. Na een voorselectie hebben vijf aannemers de afgelopen periode als onderdeel van de inschrijvingsfase tijd gehad om vragen te stellen over het werk. Vervolgens werken de aannemers uit hoe zij de werkzaamheden gaan uitvoeren (kwaliteit) en tegen welke prijs. Op basis daarvan kiezen we een aannemer. Zij voeren in de periode 2024 tot 2028 de inrichtingswerkzaamheden uit met aansluitend drie jaar beheer van de ingerichte delen. Na afloop van deze beheerperiode wordt het beheer van het gebied weer overgedragen aan Staatsbosbeheer. Overigens blijven tijdens de uitvoering van de inrichtingswerkzaamheden de pachters in het gebied het beheer uitvoeren. Het is een kwestie van goed afstemmen tussen de pachters, aannemer en Staatsbosbeheer, zodat de werkzaamheden soepel en naar tevredenheid blijven verlopen.

Natuurherstel en PIP

Om de werkzaamheden in Noordmanen uit te voeren is er een onherroepelijk Provinciaal InpassingsPlan (PIP) nodig. Dat is een soort bestemmingsplan. Onherroepelijk wil zeggen dat het plan definitief is en er geen mogelijkheid meer bestaat om hiertegen bezwaar te maken. Op dit moment is het PIP nog niet onherroepelijk. Toch starten we met de uitvoering. We leggen dit graag aan u uit.

Voor bomen die worden verwijderd voor natuurherstel in Natura 2000 gebied, bestaat geen kapverbod of herplantplicht. In de Wet Natuurbescherming is bepaald dat bij omvorming van natuur herplantplicht wel een vereiste is. Dat is hier niet het geval. Voor deze maatregel is dan ook geen vergunning of een onherroepelijk PIP nodig.

Het grondwerk voor de petgaten in de Kooi van Pen kan zonder PIP worden uitgevoerd. Dit deelgebied is geen onderdeel van het PIP. Het grondwerk in Noordmanen dat nodig is voor natuurherstel, is wel afhankelijk van een onherroepelijk PIP. Er zijn een aantal beroepen tegen het vastgestelde PIP ingesteld, waarover de Raad van State zich nog moet uitspreken. Zodra hierover uitspraak is gedaan, laten we u dat weten.

Bezoek onze inloopbijeenkomsten

Om u te informeren over de werkzaamheden in het gebied organiseren we de komende periode een aantal inloopbijeenkomsten. Daarbij laten we u zien wat er in de diverse gebieden staat te gebeuren en wat dit voor u als aanwonende of belangstellende betekent. Daarbij gaan we graag het gesprek met u aan en hopen we zoveel mogelijk vragen te kunnen beantwoorden.

U bent uitgenodigd voor de volgende bijeenkomsten:

WANNEER	WAAR	WELK ONDERWERP
Donderdag 9 november 2023	19.00- 21.30 uur bij Geertien in Muggenbeet	Vervolg van de werkzaamheden aan het Kooibomenpad en de geplande werkzaamheden in de Kooi van Pen en in Noordmanen.
	Voor de bijeenkomst van 9 november kunt u zich hier aanmelden.	Nadere informatie ontvangt u in de loop van oktober via de mail.
Donderdag 11 januari 2024	19.00- 21.30 uur bij Geertien in Muggenbeet	Kennismaking met de aannemer die de maatregelen in de Kooi van Pen en Noordmanen gaat uitvoeren. Op dit moment is nog niet bekend wie de aannemer wordt. Tijdens deze bijeenkomst ligt de nadruk op het verwijderen van bomen in het zuidoostelijk deel van de Kooi van Pen en de planning met toelichting van de overige werkzaamheden in de Kooi van Pen en Noordmanen. Tevens leggen we uit wat de werkzaamheden betekenen voor u als aanwonende en bij wie u terecht kunt met vragen, opmerkingen, klachten, enz. gedurende het werk.
	Voor de bijeenkomst van 11 januari kunt u zich hier aanmelden.	Nadere informatie ontvangt u in de loop van december via de mail.

Start uitvoering in Noordmanen

Om de vaststelling van het PIP Noordmanen en de start van het werk in het zuidoostelijk deel bij de Kooi van Pen te markeren, organiseren we op donderdagmiddag 25 januari 2024 een startbijeenkomst. De gedeputeerde van de provincie Overijssel, de heer Maurits Von Martels, is hierbij aanwezig. Deze bijeenkomst bestaat uit twee delen:

- een rondleiding door de Kooi van Pen en
- een bestuurlijke starthandeling door gedeputeerde Von Martels.

Omwonenden en direct betrokkenen ontvangen hiervoor te zijner tijd een uitnodiging met meer informatie.

Inspanningen Grote Vuurvlinder loont

“We kunnen melden dat we een heel goed Grote Vuurvlinder jaar achter de rug hebben”, zegt boswachter Merijn Kuiper tevreden. “Afgelopen zomer hebben we extra beschermingsmaatregelen getroffen op onze terreinen onder meer door het plaatsen van stokken bij de waterzuring, de plant waar de vlinder de eitjes op afzet”. Dit allemaal met de insteek om de Grote Vuurvlinder weer in aantal te laten toenemen.

“En dat is gelukt!”, geeft de boswachter aan. “In totaal zijn er: 27400 eitjes geteld, 123 vlinders gezien en 4000 rupsjes geteld. Mede door de inspanning van onze tellers en onze vrijwilligers die dit jaar wederom alles op kaart vastleggen.”

Vorig jaar zijn al behoorlijk hogere aantallen van de Grote Vuurvlinder waargenomen dan de jaren daarvoor. Er zijn dit jaar dubbel zoveel eitjes geteld als vorig jaar.

Werkzaamheden oeverherstel Foto's: Eelerwoude

Daarbij kunnen meerdere factoren van invloed zijn. Deze positieve trend laat zien dat bescherming van waterzuring met de eitjes een zeer goede en effectieve beschermingsmaatregel is.

Boswachter Merijn vervolgt zijn verhaal. “Doordat we bij het zomermaaien om deze stokken heen maaien, sparen we de waterzuring met eitjes. Dit doen we in nauwe samenwerking met onze pachters en aannemers. Ook maaien we delen van de terreinen met veel nectarplanten en waterzuring niet ieder jaar, zodat de rupsen zich hier ongestoord ontwikkelen.”

Ook het afschuinen van oevers is één van de maatregelen die bijdraagt aan het aantrekkelijk maken van het gebied voor de Grote Vuurvlinder. Op deze aangeschuinde oevers kan zich een soortenrijke moerasvegetatie ontwikkelen met waterzuring en nectarplanten, zoals kattenstaart en Koninginnekruid. De flauwe oevers zijn ook beter te beheren dan de steile oevers. Dit was het derde jaar dat een deel van de oevers in de Weerribben werden verbeterd. Het werk heeft de afgelopen zomermaanden plaatsgevonden en is inmiddels afgerond. In totaal worden over een lengte van 33 km oevers verflauwd. In de zomer van 2024 wordt het laatste deel uitgevoerd.

Voor meer informatie over het leven en beschermen van de Grote Vuurvlinder download [deze brochure](#).

Vorbereiding natuurherstel omgeving Schut en Grafkampen

Begin oktober start de voorbereiding van natuurherstelmaatregelen binnen het westelijk deel van de Weerribben. Daarbij gaat het om het in stand houden en verbeteren van doelen uit het [Natura 2000 beheerplan De Wieden en Weerribben](#). Daarbij richten we ons in eerste instantie op deelgebied Schut en Grafkampen, waarvoor we een inrichtingsplan gaan opstellen. Komend najaar start dit proces. We houden u vanzelfsprekend op de hoogte.

Wel kunnen we al melden dat een eerste onderzoek is uitgevoerd. Er zijn inmiddels langs het Hamspad maaiveldprofielen ingemeten om de hoogte van het natuurgebied ten opzichte van het fietspad in beeld te brengen.

Ontwikkelingen European Wetland Center

Inmiddels is er meer duidelijkheid over de toekomst van het bezoekerscentrum in Ossenzijl. Zoals in de media verschenen, komt er een nieuw bezoekerscentrum; het European Wetland Center (EWC). Verschillende partijen hebben daarvoor een financiële bijdrage geleverd, waardoor er definitief groen licht is. Dit wordt mogelijk gemaakt door de samenwerking tussen de gemeente Steenwijkerland, provincie Overijssel, Staatsbosbeheer en recreatiecentrum De Kluft. De verwachting is dat er volgend jaar gestart wordt met de nieuwbouw en het nieuwe bezoekerscentrum in het zomerseizoen van 2025 open kan. Meer hierover leest u in [dit krantenbericht](#).

Bericht van de Boswachter

U ontvangt dit 'Bericht van de Boswachter' omdat u staat ingeschreven hiervoor. Wilt u dit bericht doorsturen naar bekenden in uw omgeving? Zij kunnen zich ook aanmelden door een e-mail te sturen naar noordwestoverijssel@staatsbosbeheer.nl. Hoe meer burens betrokken zijn hoe beter dat is voor de kwetsbare natuur. We houden graag nauw contact. Samen kunnen we de unieke natuur in De Weerribben beter beheren en beschermen.

Met vriendelijke groeten,

Boswachters Egbert Beens, Denny Kroeze en projectleider Jacko Nijland

Wij werken in opdracht van de provincie Overijssel om de natuur in De Weerribben te versterken en weerbaarder te maken tegen de effecten van stikstofuitstoot. Nieuwsgierig? Kijk [hier](#) voor meer informatie.